

Streszczenie

Ubezpieczenia jako instrument wspomagania kontynuacji działalności operacyjnej przedsiębiorstwa produkcyjnego

Mateusz Kita

Stabilne, pozbawione szoków warunki gospodarowania są istotnym elementem wspomagającym wzrost gospodarczy w długim okresie a ich zapewnienie jest poważnym wyzwaniem. W ostatnich latach niepewność i ryzyko związane z gospodarowaniem osiągnęły nieznane dotąd rozmiary, co ma znaczne konsekwencje gospodarcze. O sposobach redukcji tego ryzyka i budowy trwałości organizacji traktuje wspomaganie kontynuacji działalności (Business Continuity Management). Stanowi ono tło dla analizy stosowania w przedsiębiorstwie ubezpieczeń, podstawowego instrumentu finansowego służącego transferowi ryzyka.

Głównym celem pracy była identyfikacja czynników wpływających na stosowanie ubezpieczeń, jako instrumentu wspomagającego kontynuację działalności operacyjnej przedsiębiorstw produkcyjnych funkcjonujących w Polsce. Celem szczegółowym, który bezpośrednio przyczyniał się do realizacji głównego celu było zaś ustrukturyzowanie obecnego stanu wiedzy na temat wspomaganie kontynuacji działalności na szczególnie istotnym polu zarządzania przedsiębiorstwem produkcyjnym oraz zderzenie tych ustaleń z polską praktyką gospodarczą i opiniami ekspertów. W oparciu o analizę literatury postawiono trzy hipotezy badawcze:

1. Przedsiębiorcy oceniają ryzyka zdarzeń frekwencyjnych w większej liczbie obszarów działalności niż ryzyka zdarzeń katastroficznych.
2. Częstość stosowania ubezpieczeń w przedsiębiorstwach produkcyjnych działających w Polsce rośnie wraz ze wzrostem przychodów.
3. Częstość stosowania ubezpieczeń jest większa w przedsiębiorstwach o rozdzielonych funkcjach właścicielskich i menedżerskich.

Ich weryfikacji posłużyło dwuetapowe badanie empiryczne. Pierwszy etap badania obejmował wywiady swobodne ze standaryzowaną listą poszukiwanych informacji przeprowadzone na zróżnicowanej próbie przedsiębiorstw produkcyjnych działających w Polsce. Zgromadzony materiał wsparł pierwszą ze sformułowanych hipotez, mówiącą, że przedsiębiorcy oceniają ryzyka zdarzeń frekwencyjnych w większej liczbie obszarów działalności niż ryzyka zdarzeń katastroficznych. Badanie, zarówno na gruncie analizy

ilościowej jak i jakościowej dało podstawy do odrzucenia hipotezy o wzroście liczby stosowanych ubezpieczeń wraz ze wzrostem przychodów ze sprzedaży.

Hipoteza o pozytywnym wpływie rozdzielenia funkcji właścicielskiej od zarządczej na liczbę stosowanych ubezpieczeń nie znalazła podstaw do odrzucenia w przeprowadzonym badaniu. Istnienie zależności sugerowały badania korelacji, a potwierdził je etap modelowania i analiza jakościowa.

Przeprowadzone badanie, poza weryfikacją hipotez, dało szereg informacji o czynnikach wpływających na wykorzystanie ubezpieczeń we wspomaganie kontynuacji działalności przedsiębiorstwa produkcyjnego. Ukazało dwukierunkową zależność pomiędzy wzrostem wykorzystania ubezpieczeń a rozwojem zarządzania ryzykiem. Wykazało istotność cech samego decydenta takie, jak jego wiek i wykształcenie. Zasygnalizowało istotną rolę, jaką mają pośrednicy ubezpieczeniowi w budowaniu trwałości organizacji. Czynnikiem pobudzającym wykorzystywanie ubezpieczeń, a w rezultacie także rozwijającym zarządzanie ryzykiem w przedsiębiorstwie, okazał się także dostęp do zagranicznego know-how realizowany przez powiązania właścicielskie bądź relacje handlowe.

Rozprawa wskazuje działania, które mogą być podjęte dla zwiększenia trwałości przedsiębiorstw produkcyjnych, co z kolei będzie bodźcem wspierającym wzrost gospodarczy. Nakreśla również sposoby rozwoju rynku ubezpieczeń oraz ich pozytywne konsekwencje gospodarcze. Daje również podstawę dla dalszych badań tego obszaru.

Summary

Insurance as a tool for business continuity management in industrial companies

Mateusz Kita

Stable, shock-free economic environment is crucial for economic growth. Ensuring such a state is a major long term challenge. In present years business risk has achieved a scale not known before, which has significant economic consequences. Business continuity management is a concept of mitigating the risk and building company resilience. It is also a framework for analysis of usage of insurance, a major instrument of risk transfer.

Main goal of this paper was to identify the factors of insurance usage for building resilience. A supplementary goal, directly contributing to the main goal, was to structure the knowledge on business continuity management for industrial companies and to confront it with Polish practice and opinions of experts. As a result of literature analysis, there were formed 3 hypotheses:

1. Entrepreneurs assess risk of frequent events in more areas that they do for catastrophic events.
2. Incidence of insurance usage in industrial companies that operate in Poland increases with the growth of revenue.
3. Incidence of insurance usage is higher in companies with divided managerial and ownership functions.

Two-stage empirical analysis was used to verify the hypotheses. First stage was composed of a series of interviews with a diversified group of industrial companies operating in Poland. Gathered data backed the first hypothesis stating that entrepreneurs assess risk of frequent events in more areas that they do for catastrophic events. Both quantitative and qualitative measures showed grounds to reject the second hypothesis on the increase of incidence of insurance usage with the growth of revenue. Hypothesis on a positive impact of managerial and ownership functions division did not find any grounds to be rejected. Dependency between those variables was showed with correlation analysis and confirmed by modelling and quantitative research.

The research, apart from hypotheses verification, gave a variety of information on the factors influencing the usage of insurance in industrial company business continuity management. A bi-directional dependency between an increase of insurance usage and risk management development was strongly showed. Decision maker's qualities such as age and

education were found important. A key role of insurance intermediaries was also suggested for building company resilience. Access to foreign know-how by ownership relations and business contacts also proved to be important for insurance usage.

The dissertation indicates actions to be taken for increase in industrial companies resilience which can facilitate economic growth. It draws ways of insurance market development alongside with their positive impact for the economy. It also builds grounds for further research.